

Endnu en tur i manegen med **Covid-19**

Desværre viser mange videnskabelige undersøgelser efterhånden, at blodkræftpatienter som fx myelomatosepatienter har nedsat respons på Covid-vaccinen, høj risiko for et alvorligt Covid-forløb og forhøjet risiko for at dø af Covid. Så pas rigtig godt på jer selv henover julen.

Af *Lisbeth Egeskov*

Da dette blad gik i trykken i starten af december, satte Covid-smittetalene rekord dag efter dag. Det var måske, hvad man kunne forvente, efter at samfundet blev genåbnet fuldstændigt i eftersommeren, og alle restriktioner bortfaldt. Men ærgerligt er det at måtte sige: "Hvad sagde jeg."

Det betyder, at vi igen skal til at passe overordentligt godt på os selv med afstand, håndsprit og mundbind og måske undgå offentlig transport og forsamlinger.

Især de patienter, der er nødt til at bevæge sig rundt i det offentlige rum på daglig basis, og dem, der har børn og børnebørn eller pårørende,

som tager smitten med hjem fra dagtilbud, skoler og arbejdspladser, bør være ekstra opmærksomme.

Og hvor trist det end er, står vi nu over for endnu en jul, hvor myelomatosepatienter og deres pårørende må veje samvær med familien op imod risikoen for at blive smittet med Covid og blive alvorligt syge. Risikoen for alvorlig sygdom trods vaccination er desværre reel.

Højere dødelighed

Det vrimler nemlig efterhånden med forskningsresultater, der viser, at der er nedsat effekt af vaccinen hos nogle blodkræftpatienter.

– Blandt myelomatosepatienter har ca. 75 procent dog målbare antistoffer, når de er fuldt vaccinerede, siger

Formand for Hæmatologisk Selskab, Henrik Frederiksen. Foto: Privat

Henrik Frederiksen, formand for Hæmatologisk Selskab.

– Men i flere forskellige undersøgelser kan man se, at de hæmatologiske patienter, der ikke har dannet antistoffer, desværre også er dem, der heller ikke har respons fra T-cellerne, siger han.

– I det studie, vi har lavet i Odense, ser vi, at 25-40 procent af blodkræftpatienterne dør af Covid. Det er en dødelighed, der er to gange så stor som hos patienter uden blodkræft, som får Covid, siger han.

En stor metaanalyse af 38 studier, offentliggjort i tidsskriftet Blood, viser en 34 procents dødelighed blandt hæmatologiske patienter med Covid. Dødeligheden stiger med alderen, ligesom i den almindelige befolkning, hvor alder også er en risikofaktor.

60 procent alvorligt syge

Desværre er der efterhånden også masser af data fra både danske og udenlandske undersøgelser, der viser, at selv om man ikke dør, så er risikoen for alvorlig sygdom meget høj hos hæmatologiske patienter, også selv om de er fuldt vaccinerede.

Nye resultater fra det europæiske registerstudie EPICOVIDEHA inkluderer 113 patienter, som fik COVID-19 trods påbegyndt eller afsluttet vaccination. Studiet viser ifølge

Hæmatologisk Tidsskrift, at 60 procent af de vaccinerede blodkræftpatienter fik et alvorligt forløb trods vaccination. Studiet bygger på patientdata fra 42 behandlingssteder, de fleste i Europa.

En af årsagerne kan være, at jo dårligere responsen på vaccinationen er, jo hurtigere forsvinder virkningen også. Dette er igen baggrunden for at danske blodkræftpatienter blev indkaldt til 3. stik i september.

”

Hvis man testes positiv, skal man hurtigst muligt ringe til sin hæmatolog, for vi har i dag mulighed for at give behandling, der kan mildne forløbet af sygdommen, hvis den gives tidligt nok

3. stik giver altså ikke nødvendigvis langvarig beskyttelse, hverken imod alvorlig sygdom eller død.

Forfatterne til en artikel i tidsskriftet Cancer Cell, der omhandler den dårlige antistofrespons hos 44 myelomatosepatienter efter vaccination, foreslår, at man tester niveauet af antistoffer hos patienterne, især hos dem, der er i behandling med CD-38 antistoffer (fx Daratumumab) eller bispecifikke antistoffer.

Henrik Frederiksen tror mere på at sætte tidligt ind med behandling hos de blodkræftpatienter, der bliver smittet med Covid.

Ring hvis du er positiv

– Det bedste, man kan gøre som hæmatologisk patient, er at lade sig teste for Covid, hvis man får selv lette symptomer, der kunne være Covid. Og hvis man tester positiv, skal man hurtigst muligt ringe til sin hæmatolog, for vi har i dag mulighed for at give behandling, der kan mildne forløbet af sygdommen, hvis den gives tidligt nok, siger Henrik Frederiksen.

Det nye er behandling med antistoffer, som netop er udviklet til patienter, der er immunsvækkede, reducerer risikoen for indlæggelse eller død.

Kriterierne fra Infektionsmedicinsk Selskab for at få behandlingen med antistoffer, er ifølge Henrik Frederiksen fx en diagnose med lymfom, CLL, myelomatose, nyligt højdosisbehandlet og transplanteret - eller at man ikke har dannet antistoffer imod Covid efter vaccination.

– Antistofbehandlingen ser ud til at være meget effektiv for nogle hæmatologiske patienter. Foruden antistofferne har vi også Remdesivir og Rexametason til iltkrævende patienter i værktøjskassen, siger Henrik Frederiksen.

